

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! De Handelsschool Aalst te AALST

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	42961
Instelling	GO! De Handelsschool Aalst
Directeur	Peggy VANDAMME
Adres	Keizersplein 19 - 9300 AALST
Telefoon	053-72.91.01
Fax	053-70.51.83
E-mail	directie@handelsschoolaalst.be
Website	http://www.handelsschoolaalst.be/
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Dender
Adres	Welvaartstraat 70/4 - 9300 AALST
Scholengemeenschap	SG Aalst
Adres	Welvaartstraat 70/4 - 9300 AALST
CLB	GO! CLB Dender
Adres	Zonnestraat 25 - 9300 AALST
Dagen van het doorlichtingsbezoek	13-03-2017, 14-03-2017, 15-03-2017, 16-03-2017, 17-03-2017
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	17-03-2017
Datum bespreking verslag met de instelling	04-05-2017
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Chris DU PONT
Teamleden	Henk FORIERS, Marjan MEULEWAETER, Ludo POTTIER

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	6
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	6
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Economie, stage, boekhouden en toegepaste economie in tso derde graad in de studierichting Boekhouden-informatica (leerplannen 2005/089, 2007/062, 2007/064 en 2008/062)	7
3.1.1.2 Frans in tso tweede graad in de studierichting Handel-talen (leerplan 2012/025)	10
3.1.1.3 Frans in bso derde graad in de studierichting Verkoop (leerplan 2012/044)	13
3.1.1.4 Project algemene vakken (PAV) in bso tweede graad in de studierichting Verkoop (leerplan 2012/017)	16
3.1.1.5 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan 2006/005)	18
3.1.1.6 Wiskunde in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan 2007/038)	21
3.1.1.7 Wiskunde in tso derde graad in de studierichting Informaticabeheer (leerplannen 2005/069 en 2005/070)	23
3.1.1.8 Wiskunde in tso derde graad in de studierichting Toerisme (leerplan 2005/069)	26
3.1.1.9 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	28
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	30
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	31
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	32
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	33
4.1 Leerbegeleiding	33
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	37
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	40
6.1 Wat doet de school goed?	40
6.2 Wat kan de school verbeteren?	40
6.3 Wat moet de school verbeteren?	41
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	42
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	42

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - ♦ het onderwijsaanbod
    - ♦ de uitrusting
    - ♦ de evaluatiepraktijk
    - ♦ de leerbegeleiding.
  - De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

GO! De Handelsschool Aalst is een kleinschalige school in het stadscentrum. Naast een eerste graad met een A-stroom omvat het onderwijsaanbod studierichtingen binnen het bso en het tso in de studiegebieden Handel en Toerisme.

De beleidsvisie steunt op het pedagogisch project van het GO! en is erop gericht jongeren optimale ontwikkelingskansen te bieden. Gelet op de specifieke leerlingeninstroom zet de school bewust in op oriëntering en ondersteuning van jongeren met schoolse vertraging en met een andere thuistaal dan het Nederlands, en tracht zij vroegtijdig schoolverlaten te beperken. Het talenbeleid is op schoolniveau goed uitgewerkt maar een efficiënte opvolging en bijsturing van de verschillende initiatieven ontbreken. De school draagt zorg voor het welbevinden van de leerlingen en het schoolteam. Het beleidsteam is toegankelijk en staat open voor externe evaluatie en netwerking.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat voor geen enkel van de onderzochte vakken de leerplanrealisatie voldoet: economie, boekhouden, stage, toegepaste economie, Frans, project algemene vakken en wiskunde. Dat komt voornamelijk omdat de leraren het leerplan onvoldoende als leidraad gebruiken bij het onderwijsaanbod en bij de evaluatiepraktijk. De visie en de planning voor de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) voldoen nipt. Recentelijk zette het beleid enkele succesvolle stappen om de VOET-werking te stroomlijnen.

De school heeft een globaal zicht op haar sterktes en tekorten op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH). De school voerde onlangs enkele verfraaiings- en renovatiewerken uit, andere zijn gepland. De school tracht haar troef als groene oase in de stad waar te maken door de recente creatie van een buitenklas en de aandacht voor de vergroening van de speelplaats. Er blijven nog wel een aantal aandachtspunten. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoorde en wegwerkte en het BVH-beleid organiseert, krijgt de school een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde BVH. De school respecteert over het algemeen de onderwijsregelgeving.

Het kwaliteitsonderzoek toont aan dat de school inspanningen doet om de leerlingenbegeleiding met inbegrip van de leerbegeleiding vorm te geven. Recent is de schoolvisie op leerbegeleiding bijgestuurd en de cel leerlingenbegeleiding gereorganiseerd. Om van een structureel beleid te kunnen spreken, zijn de initiatieven in het kader van preventieve leerbegeleiding en remediëring echter nog te fragmentair en te weinig doeltreffend en is de betrokkenheid van het volledige lerarenkorps veeleer beperkt.

De directeur en de hoofdcoördinator vormen een geëngageerd beleidsteam met een complementaire taakverdeling. Zij werken nauw samen met de scholen uit de omgeving, met het schoolbestuur en met externe partners. Aan de hand van een schoolontwikkelingsplan dat de beleidskeuzes voor een aantal schooljaren vastlegt, vertaalt de school de strategische doelen naar concrete acties. Voor de realisatie van de didactische en onderwijskundige prioriteiten vertrouwt het schoolbeleid op de professionaliteit van de individuele leraren en de vakgroepen. Uit het onderzoek blijkt dat er onvoldoende draagvlak en expertise aanwezig is om de onderwijskwaliteit tot op de klasvloer te realiseren.

Gelet op de lacunes in de leerplanrealisatie voor alle onderzochte vakken, besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een beperkt gunstig advies. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten in voldoende mate werden weggewerkt.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	wiskunde	
Graad 1 Handel	wiskunde	
Graad 2 BSO Verkoop	project algemene vakken	
Graad 2 TSO Handel	wiskunde	
Graad 2 TSO Handel-talen	Frans	Frans
Graad 3 BSO Verkoop	Frans	Frans
Graad 3 TSO Boekhouden-informatica		boekhouden, economie, stage, toegepaste economie
Graad 3 TSO Informaticabeheer	wiskunde	wiskunde
Graad 3 TSO Toerisme	wiskunde	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Economie, stage, boekhouden en toegepaste economie in tso derde graad in de studierichting Boekhouden-informatica (leerplannen 2005/089, 2007/062, 2007/064 en 2008/062)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod voldoet niet wegens de talrijke hiaten en omdat het onvoldoende afgestemd is op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Het onvolledige aanbod vertaalt zich in een evaluatie die niet representatief is voor het geheel van de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	Het aanbod vertoont voor verschillende vakken hiaten binnen het zelf
<i>Volledigheid</i>	samengestelde cursusmateriaal. Binnen het gedeelte ‘recht en wetgeving’ kan
<i>Evenwicht</i>	de school niet aantonen dat de leerplandoelstellingen worden gerealiseerd
<i>Beheersingsniveau</i>	voor Burgerlijk recht en handelsrecht. De vakgroep voorziet voor deze
<i>Samenhang</i>	onderwerpen geen lesmateriaal of opdrachten. Ook voor het gedeelte ‘boekhouden op pc’ is dit het geval.

Binnen de meeste vakken ontbreken in beide leerjaren tal van leerplandoelstellingen ten voordele van uitbreidingsdoelstellingen of niet-leerplangebonden doelstellingen. Zo ontbreekt binnen het gedeelte ‘bedrijfseconomie’ de verplichte projectwerking (deel 4 en 6). Bij ‘analytisch exploitatieboekhouden’ wordt de verplichte monografie (deel 6) niet behandeld waardoor de leerlingen geen geïntegreerde toepassing maken na behandeling van de kostprijfactoren. Ook komt binnen het gedeelte ‘algemeen boekhouden’ de verplichte monografie (deel 1) aan het begin van het eerste leerjaar te weinig diepgaand aan bod. Hierdoor is een grondige verwerking van de behandelde verrichtingen uit de tweede graad door de leerlingen niet mogelijk. Binnen het gedeelte ‘stage’ hanteert de school een generieke stageactiviteitenlijst waardoor een gerichte koppeling ontbreekt naar de specifieke leerplandoelstellingen.

Het beheersingsniveau is onvoldoende afgestemd op de verwachtingen van de verschillende leerplannen en daagt de leerlingen onvoldoende uit om inzichtelijke verbanden te leggen. Zo werken de leraren niet aan de vaardigheidsgerichte doelstellingen binnen ‘toegepaste economie’ (binnen de subvakken ‘bedrijfseconomie’ en ‘recht en wetgeving’) waarbij de leerlingen hoofdzakelijk zelf moeten uitvoeren, opzoeken en toelichten. De nadruk ligt op kennisoverdracht en enkele zeer eenvoudige toepassingen waardoor de leerlingen niet het verwachte beheersingsniveau van de meeste leerplandoelstellingen bereiken.

Het aanbod van het programma Bedrijfsbeheer is onvolledig voor de instromers uit een niet-handelsrichting. De uitreiking van het Getuigschrift over de basiskennis van het bedrijfsbeheer aan deze leerlingen is bijgevolg niet verantwoord.

De geïntegreerde proef (gip) concretiseren de leerlingen via afzonderlijke vakopdrachten in groepsverband. Deze vakopdrachten hebben echter weinig raakvlakken, wat het geïntegreerde karakter van de gip belemmert. Bovendien ontbreekt ook hier een gerichte koppeling met de leerplandoelstellingen. De school heeft dit schooljaar al een aantal bijsturingen verricht.

De vakgroep voorziet geen extra- of intramurale activiteiten om de leerplanrealisatie te versterken.

Uitrusting De schoolinfrastructuur en het aanwezige didactisch materiaal laten toe om alle
ICT leerplandoelstellingen te realiseren. In de vaklokalen economie beschikken de
Inzet uitrusting leraren over een computer met projectiemogelijkheid. De vakgroep heeft
Leermiddelen voldoende toegang tot ICT-infrastructuur voor leerlinggebonden opdrachten
 maar wendt deze onvoldoende aan als ondersteuning bij de realisatie van
 leerplandoelstellingen. Zo ontbreekt aandacht voor het leren verwerken van
 informatie in tabellen en grafieken met behulp van ICT. De leerlingen hebben
 toegang tot een informaticalokaal met een professioneel boekhoudpakket. De
 vakgroep besteedt hier echter minder lestijden aan dan opgegeven in het
 leerplan waardoor de leerlingen onvoldoende mogelijkheden hebben om alle
 boekhoudkundige inzichten te registreren.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Het onvolledige aanbod, het te lage beheersingsniveau en het gebrek aan aandacht voor de vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen vertalen zich in een evaluatie die niet representatief is voor het geheel van de leerplandoelstellingen. De evaluatie gebeurt hoofdzakelijk aan de hand van toetsen en examens die overwegend peilen naar reproduceerbare kennis. De vraagstelling vertrekt te weinig vanuit authentiek contextmateriaal en heeft te weinig aandacht voor toepassingsvaardigheden en inzichten. Vaardigheidsoopdrachten krijgen onvoldoende plaats in het evaluatieproces. Sommige examens bestaan grotendeels uit meerkeuzevragen waarbij geen verklaring voor het antwoord wordt gevraagd. Dit leidt tot een oppervlakkig beeld van wat de leerlingen kennen en kunnen en laat gokken toe.

Bij het vak 'boekhouden' zorgt het gedeelte 'algemeen boekhouden' door het groter gewicht dan wat het leerplan voorziet voor een onevenwicht binnen de evaluatiepraktijk. Van het gedeelte 'boekhouden op pc' bestaat enkel een evaluatie van de 'commerciële verrichtingen'. Voor 'bedrijfseconomie' weerspiegelt de beperkte diepgang van het aanbod binnen het gedeelte '5. Mijn onderneming groeit!' zich in de evaluatie. Binnen 'economie' maken niet-leerplangebonden doelstellingen (zoals prijselasticiteit, wiskundige benadering budgetlijn & vraag- en aanbodcurve) een te groot deel (17%) uit van de evaluatie. Verder wordt stage als afzonderlijk vak gerapporteerd. In tegenstelling tot de vereisten van het leerplan die een evaluatie in functie van de stagedoelstellingen verwachten, bestaat deze enkel uit de evaluatie van generieke attitudes. De evaluatie van de gip kent een proces- en productevaluatie waarvan de laatste onvoldoende wordt gekoppeld aan leerplandoelstellingen. Duidelijke evaluatiecriteria hiervoor ontbreken. Uit het geheel van deze vaststellingen blijkt dat de evaluatie onvoldoende valide is.

Er is geen gericht evaluatiebeleid op vakniveau. De leraren maken hierover onvoldoende inhoudelijke afspraken. Zo ontbreken duidelijke afspraken binnen de vakgroep over de verhouding kennis/vaardigheden, vakattitudes, projectwerking binnen de evaluatie.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerbegeleiding wordt door een aantal factoren bemoeilijkt. Zo is er een grote in- en uitstroom van leerlingen gedurende het schooljaar. De leerlingenpopulatie is zeer heterogeen en vertoont een hoge graad van absentisme. Bovendien neemt het klasmanagement een groot stuk van de leertijd in beslag. Er zijn geen vakafspraken aanwezig die nochtans een toegevoegde waarde vormen binnen de preventieve leerbegeleiding. De leraren ondersteunen het leerproces verder onvoldoende met vaardigheidswerkstukken of uitdagende inzichtelijke opdrachten. De leraren stimuleren de leerlingen te weinig om het eigen leerproces gradueel in handen te nemen via verschillende opdrachten en projecten.

De curatieve leerbegeleiding gebeurt willekeurig en verschilt per leraar. De curatieve leerbegeleiding omvat inhaal- of remediëringslessen, al dan niet over de middag. Het effect van deze lessen is nog niet in kaart gebracht. De examens bevatten sinds dit schooljaar reflectie- en feedbackmogelijkheid.

<p>Deskundigheidsbevordering <i>Beginsituatieanalyse</i> <i>Overleg</i> <i>Vorming</i></p>	<p>Het eigen onderwijskundig handelen wordt onvoldoende in vraag gesteld. In de vakgroep kent de samenwerking te weinig diepgang om de onderwijskwaliteit te bewaken en creatief te vernieuwen. Het formeel vakoverleg is beperkt. Het individueel opstellen van jaarplannen is veeleer een verplichte administratieve aangelegenheid dan een overlegmogelijkheid om de leerplandoelstellingen correct over de graad en het schooljaar te spreiden. Gezamenlijke reflectie en afspraken over duidelijke leerlijnen, bijvoorbeeld rond leerplanrealisatie, actualiteitsinbreng, ICT, evaluatiepraktijk, bedrijfsbeheer en begeleid zelfstandig leren ontbreken. Dit zijn nochtans kritische succesfactoren.</p> <p>De leraren volgen gerichte nascholingen, maar wenden deze onvoldoende aan voor interne professionalisering. Zo ontbreekt het omzetten van verworven inzichten naar de klasvloer. Bovendien is er geen structurele doorstroming of verspreiding van inzichten naar de vakcollega's toe. De school laat zich begeleiden door de pedagogische begeleidingsdienst.</p>
<p>Inbreuk(en) op regelgeving</p>	<p>De school mag het getuigschrift over de basiskennis van het bedrijfsbeheer niet uitreiken aan leerlingen die niet het volledige programma met succes hebben doorlopen (SO/2008/01).</p>

3.1.1.2 Frans in tso tweede graad in de studierichting Handel-talen (leerplan 2012/025)

Voldoet niet

De evaluatiepraktijk is niet evenwichtig en niet representatief voor de leerplanrealisatie. Het onderwijsaanbod is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

<p>Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i></p>	<p>Het onderwijsaanbod is niet volledig, noch evenwichtig. Door een gemis aan leerplankennis en aan een planmatige aanpak, vormt vooral het leerboek de leidraad in het lesaanbod. De leraren staan weinig stil bij de visie op het onderwijs in moderne vreemde talen uit het leerplan die een functionele aanpak vooropstelt met een doelgerichte integratie van kennis in de vaardigheden. De leerlingen oefenen de lexicale en grammaticale leerinhouden uit het leerboek klassikaal in op een reproductief niveau. Er is weinig transfer naar betekenisvolle contexten aangepast aan hun voorkennis, hun interesses of het specifieke opleidingsprofiel. Het onderwijsaanbod mist daardoor samenhang.</p>
--	--

Het tekstaanbod dekt onvoldoende de tekstsoorten die opgenomen zijn in het leerplan. Argumentatieve en artistiek-literaire teksten komen beperkt aan bod. Voor de keuze van lees- en luisteroefeningen gaan de leraren te weinig uit van de tekstkenmerken en de verwerkingsniveaus uit het leerplan. De oefening van de productieve vaardigheden krijgt in verhouding minder aandacht omdat ook hier de klassikale aanpak voorrang krijgt op de individuele leerbehoeften. Met de leerlingen reflecteren over de inzet van gepaste strategieën gebeurt onvoldoende. De meeste leraren gebruiken zo veel als mogelijk de doeltaal als instructietaal en werken bewust aan vakattitudes zoals spreekdurf en luisterbereidheid. Toch blijft het een valkuil om terug te vallen op het Nederlands om alle leerlingen te bereiken.

De verdieping van de leerplandoelstellingen uit de basisvorming tijdens het extra lesuur Frans is onvoldoende afgestemd op de vakspecifieke taken en situaties zoals het leerplan voorschrijft.

Binnen de vakgroep zijn er geen afspraken over de geleidelijke opbouw van de moeilijkheidsgraad van de taaltaken over de leerjaren en de graden heen om overlappingsen en lacunes in het aanbod te vermijden.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie bestaat uit toetsen voor dagelijks werk en examens. De vastgelegde verhoudingen tussen de verschillende vaardigheden onderling en tussen de vaardigheden en de kenniscomponent zijn identiek voor alle leerjaren en studierichtingen. Deze weging, waarbij het toetsen van ondersteunende kennis een te groot aandeel krijgt, respecteert de leerplanvisie niet. De resultaten van de leerlingen geven bijgevolg geen correct beeld van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelstellingen beheersen.

De evaluatie van woordenschat en grammatica mist validiteit omdat de leerlingen deze ondersteunende kennis niet functioneel inzetten om taaltaken uit te voeren. Ze maken hoofdzakelijk contextloze vertaal- en invulopdrachten die het reproductieve niveau niet overstijgen. Deze aanpak druist in tegen de aanbevelingen uit het leerplan. De leraren doen inspanningen om alle vaardigheden te evalueren zowel voor het dagelijks werk als voor de examens, wat positief is maar ook tijdsintensief. Er is nog geen geïntegreerde aanpak waarin verschillende vaardigheden samenhangend getoetst worden in één concrete maar relevante taalgebruikssituatie. De leraren grijpen de spreekmomenten tijdens de lessen onvoldoende aan om de leerlingen te beoordelen. Ook de integratie van procesevaluatie staat nog in het begin van een ontwikkelingstraject.

De school communiceert op een transparante manier over de evaluatiepraktijk. Taken, toetsen en examens bevatten een duidelijke puntenverdeling en de vraagstelling is meestal eenduidig. Voor de evaluatie van de productieve vaardigheden hanteren de leraren verschillende evaluatieroosters. De beoordelingscriteria die zij daarbij gebruiken, zijn nog niet het resultaat van reflectie binnen de vakgroep. Sommige leraren nemen vakattitudes op in hun evaluatie. Ze richten zich hierbij echter onvoldoende op de omschrijvingen uit het leerplan. Hierover zijn geen afspraken binnen de vakgroep.

Uitrusting De materiële uitrusting beantwoordt aan de vereisten van het leerplan. De meeste taallessen vinden plaats in vaklokalen waar voldoende leermiddelen aanwezig zijn. Daarnaast biedt de ICT-infrastructuur op school voldoende mogelijkheden om ICT te integreren in het onderwijsleerproces. De leraren zetten de beschikbare middelen echter zelden in ter ondersteuning van de leerplanrealisatie. Daardoor krijgen de leerlingen te weinig kansen om ICT functioneel te gebruiken om zelfstandig hun leer- en communicatiestrategieën te versterken.

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De beperkte ruimte van sommige leslokalen, de frontale klasopstelling en de voornamelijk leraargestuurde werkvormen zijn niet bevorderlijk voor de communicatie en de interactie tussen de leerlingen.

Leerbegeleiding De lessen verlopen vrij ordelijk en met een strak klasmanagement. In de loop van het schooljaar stromen er regelmatig leerlingen in, wat een stabiele lespraktijk bemoeilijkt. Daarnaast zijn er heel wat leerlingen die het Frans als thuistaal gebruiken. Ondanks de zeer heterogene samenstelling van de klassen brengen de leraren de beginsituatie en de ondersteuningsbehoeften van elke leerling niet systematisch in kaart zodat zij onvoldoende gedifferentieerd inspelen op de individuele leerondersteuning. De leraren moedigen de leerlingen aan tot participatie, al verlopen de meeste lessen voornamelijk leraargestuurd. De leerlingen spelen op die manier te weinig zelf een actieve rol in hun taalverwervingproces waardoor ze kansen mislopen om hun leerstrategieën te versterken en hun zelfredzaamheid te vergroten.

Preventief
Curatief

Leerlingen kunnen op vaste momenten terecht bij de vakleraar voor bijwerk- en inhaallessen indien zij de leerstof niet begrepen hebben of afwezig waren. Deze remediëringsinitiatieven leggen te eenzijdig de nadruk op het versterken van de kenniscomponent. De vakgroep hanteert nog geen systeem om de effecten van de remediëring te meten en deze eventueel bij te sturen.

Doorgaans krijgen leerlingen feedback naar aanleiding van toetsen en taken, maar ze worden te weinig uitgedaagd om te reflecteren over de fouten en deze te verbeteren.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep Frans slaagt er nog niet in om een hefboom te zijn voor kwaliteitsbewaking. Inhoudelijke afspraken over leerlijnen of gemeenschappelijke reflectie vanuit leerplanstudie komen weinig aan bod. De vakgroep vindt daardoor onvoldoende aansluiting bij de visie op het onderwijs van moderne vreemde talen die het leerplan vooropstelt.

Overleg
Vorming

Binnen de vakgroep moderne vreemde talen is er uitwisseling van ideeën en expertise vanuit nascholingen en leservaringen met de collega's Engels en Duits. Dit heeft nog niet geleid tot concrete aanpassingen voor de klaspraktijk voor Frans. Externe coaching is noodzakelijk om het aanbod en de evaluatiepraktijk in het belang van de leerlingen af te stemmen op de leerplandoelstellingen.

3.1.1.3 Frans in bso derde graad in de studierichting Verkoop (leerplan 2012/044)

Voldoet niet

De evaluatiepraktijk is niet evenwichtig en niet representatief voor de leerplanrealisatie. Het onderwijsaanbod is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod Het onderwijsaanbod is niet volledig, noch evenwichtig. Door een gemis aan leerplankennis en aan een planmatige aanpak, vormt vooral het leerboek de leidraad in het lesaanbod. De leraren staan weinig stil bij de visie op het onderwijs in moderne vreemde talen uit het leerplan dat een functionele aanpak vooropstelt met een doelgerichte integratie van kennis in de vaardigheden. De leerlingen oefenen de lexicale en grammaticale leerinhouden uit het leerboek klassikaal in op een reproductief niveau. Zij krijgen weinig gelegenheid om de kennis toe te passen in betekenisvolle contexten aangepast aan hun voorkennis, hun leefwereld of de specifieke beroepssituatie uit de stagepraktijk. Het onderwijsaanbod mist daardoor samenhang.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De vakgroep besteedt weinig aandacht aan de strategieën die in het leerplan onlosmakelijk verbonden zijn met de beheersing van de vaardigheden. De leerlingen schrijven mondelinge oefeningen vooraf uit; luistertaken zijn dikwijls geïsoleerde opdrachten zonder visuele ondersteuning, voorgelezen door de leraar. Voor de schrijfoefeningen krijgen de leerlingen weinig impulsen om hulpmiddelen, voorbeelden en schrijfkaders doeltreffend in te zetten. De leesvaardigheidstraining voldoet globaal, al komen narratieve teksten weinig voor. De verwerking van de meeste opdrachten voor de vaardigheden gebeurt klassikaal. Differentiatie in aanbod en moeilijkheidsgraad op basis van de leerplandoelstellingen of de leerlingenkenmerken ontbreekt. In de heterogene klasgroepen betekent dit voor een aantal leerlingen dat zij zich onvoldoende uitgedaagd voelen om zich te blijven concentreren.

Hoewel de meeste leraren zo veel als mogelijk de doeltaal als instructietaal gebruiken en aandacht besteden aan vakattitudes zoals spreekdurf en luisterbereidheid, blijft het een valkuil om terug te vallen op het Nederlands om alle leerlingen te bereiken. De leerlingen krijgen standaarduitdrukkingen en beleefdheidsconventies onvoldoende aangereikt om deze in reële situaties te gebruiken.

Binnen de vakgroep zijn er geen afspraken over de geleidelijke opbouw van de moeilijkheidsgraad van de taaltaken over de leerjaren en de graden heen om overlappingen en lacunes in het aanbod te vermijden.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie bestaat uit toetsen voor dagelijks werk en examens. Conform de schoolafspraken weegt het dagelijks werk, en dus de regelmatige inzet van de leerlingen, in het bso zwaarder door in het eindtotaal dan de examens. De vastgelegde verhoudingen tussen de verschillende vaardigheden onderling en tussen de vaardigheden en de kenniscomponent zijn echter identiek voor alle leerjaren en studierichtingen. Deze weging waarbij de evaluatie van ondersteunende kennis een te groot aandeel krijgt, respecteert de leerplanvisie niet. De resultaten van de leerlingen geven bijgevolg geen correct beeld van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelstellingen beheersen.

De evaluatie van woordenschat en grammatica mist validiteit omdat de leerlingen deze ondersteunende kennis niet functioneel inzetten om taaltaken uit te voeren. Ze maken hoofdzakelijk contextloze vertaal- en invulopdrachten die het reproductieve niveau niet overstijgen. Deze aanpak druist in tegen de aanbevelingen uit het leerplan.

Ook voor de evaluatie van de vaardigheden ontbreekt regelmatig de duidelijke link met de leerplandoelstellingen. Zo is er geen expliciete aandacht voor het evalueren van de spreekvaardigheid naast de mondelinge interactie, en interpreteert men het uitschrijven van een dialoog verkeerdelijk als schrijfvaardigheid. De vraagstelling sluit meestal aan bij het vereiste verwerkingsniveau. De tekstkenmerken en de variatie aan tekstsoorten uit het leerplan vormen niet bewust het uitgangspunt bij de keuze van toets- en examenopdrachten. Ook de integratie van procesevaluatie staat nog in het begin van een ontwikkelingstraject. De leraren doen inspanningen om in het cijfer voor het dagelijks werk alle vaardigheden te integreren, wat positief is. In de praktijk is de toetsing te beperkt en onevenwichtig verdeeld over de vaardigheden. De leraren grijpen de spreekmomenten tijdens de lessen onvoldoende aan om de leerlingen te beoordelen.

De school communiceert op een transparante manier over de evaluatiepraktijk. Taken, toetsen en examens bevatten een duidelijke puntenverdeling en de vraagstelling is meestal eenduidig. Voor de evaluatie van de productieve vaardigheden hanteren de leraren verschillende evaluatieroosters. De beoordelingscriteria die zij daarbij gebruiken, zijn nog niet het resultaat van reflectie binnen de vakgroep en overstijgen soms het vooropgestelde niveau volgens het leerplan.

Sommige leraren nemen attitudes op in hun evaluatie. Ze richten zich hierbij echter onvoldoende op de omschrijvingen uit het leerplan en gebruiken de punten om leerlingen te belonen voor hun inzet. De vakgroep maakte hierover nog geen afspraken. Conform de specifieke verwachtingen voor de studierichting Verkoop hechten de leraren veel belang aan de bereidheid tot taalverzorging. Het screenen van de eigen examenopgaves op storende taalfouten is echter nog geen gangbare praktijk.

Uitrusting De materiële uitrusting beantwoordt aan de vereisten van het leerplan. De meeste taallessen vinden plaats in vaklokalen waar voldoende leermiddelen aanwezig zijn. Daarnaast biedt de ICT-infrastructuur op school voldoende mogelijkheden om ICT te integreren in het onderwijsleerproces. De leraren zetten de beschikbare middelen echter zelden in ter ondersteuning van de leerplanrealisatie. Daardoor krijgen de leerlingen te weinig kansen om ICT functioneel te gebruiken om zelfstandig hun leer- en communicatiestrategieën te versterken.

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De beperkte ruimte van sommige leslokalen, de frontale klasopstelling en de voornamelijk leraargestuurde werkvormen zijn niet bevorderlijk voor de communicatie en de interactie tussen de leerlingen.

Leerbegeleiding De lessen verlopen vrij ordelijk en met een strak klasmanagement. In de loop van het schooljaar stromen er regelmatig leerlingen in, wat een stabiele lespraktijk bemoeilijkt. Daarnaast zijn er heel wat leerlingen die het Frans als thuistaal gebruiken. Ondanks de zeer heterogene samenstelling van de klassen brengen de leraren de beginsituatie en de ondersteuningsbehoeften van elke leerling niet systematisch in kaart zodat zij onvoldoende gedifferentieerd inspelen op de individuele leerondersteuning. De leraren moedigen de leerlingen aan tot participatie, al verlopen de meeste lessen voornamelijk leraargestuurd. De leerlingen spelen op die manier te weinig zelf een actieve rol in hun taalverwervingproces waardoor ze kansen mislopen om hun leerstrategieën te versterken en hun zelfredzaamheid te vergroten.

Preventief
Curatief

Leerlingen kunnen op vaste momenten terecht bij de vakleraar voor bijwerk- en inhaallessen indien zij de leerstof niet begrepen hebben of afwezig waren. Deze remediëringsinitiatieven leggen te eenzijdig de nadruk op het versterken van de kenniscomponent. De vakgroep hanteert nog geen systeem om de effecten van de remediëring te meten en ze eventueel bij te sturen.

Doorgaans krijgen leerlingen feedback naar aanleiding van toetsen en taken, maar ze worden te weinig uitgedaagd om te reflecteren over de fouten en deze te verbeteren.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep Frans slaagt er nog niet in om een hefboom te zijn voor kwaliteitsbewaking. Inhoudelijke afspraken over leerlijnen of gemeenschappelijke reflectie vanuit leerplanstudie komen weinig aan bod. De vakgroep vindt daardoor onvoldoende aansluiting bij de visie op het onderwijs van moderne vreemde talen die het leerplan vooropstelt.

Overleg
Vorming

Binnen de vakgroep moderne vreemde talen is er uitwisseling van ideeën en expertise vanuit nascholingen en leservaringen met de collega's Engels en Duits. Dit heeft nog niet geleid tot concrete aanpassingen voor de klaspraktijk voor Frans. Externe coaching is noodzakelijk om het aanbod en de evaluatiepraktijk in het belang van de leerlingen af te stemmen op de leerplandoelstellingen.

3.1.1.4 Project algemene vakken (PAV) in bso tweede graad is de studierichting Verkoop (leerplan 2012/017)

Voldoet niet

Het aanbod van de leerplandoelstellingen binnen de domeinen is onvolledig en onvoldoende evenwichtig. De leerlingenevaluatie is onevenwichtig en onvoldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd.

Onderwijsaanbod	Het aanbod van PAV is samengesteld uit thema's waarin de verschillende domeinen van vaardigheden voorkomen. Een gebrekkige planmatige aanpak zorgt voor een onvoldoende bewaking van het evenwicht en de volledigheid.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	Recent is er een betere opvolging van de leerplanrealisatie door het gebruik van een jaarplan onder de vorm van een kruisjestabel. Maar de ondermaats ingevulde lerarenagenda (ongeveer 70% ingevuld), het onvoldoende werken met lesdoelen en de gedeeltelijk verwerkte themabundels getuigen van een minder doelgerichte onderwijspraktijk. Er is weinig expliciete aansluiting van het aanbod met de vakoverschrijdende eindtermen. Daarnaast is er onvoldoende aandacht voor actualiteit. Die is veeleer impliciet, zonder doelgerichte opdrachten.
<i>Samenhang</i>	

Er is recent een aanzet om bij het aanbod te werken met leerlijnen over de graden heen. De focus ligt hierbij op een goede planning van de inhouden van de thema's maar nog te weinig op een leerlijn van onder begeleiding structureren en ordenen naar meer zelfstandig beoordelen en structureren.

De OVUR-procedure (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren) wordt enkel bij opdrachten in het kader van organisatiebekwaamheid toegepast. Bij de andere domeinen krijgt ze geen centrale plaats in het lesgebeuren.

Bij het domein organisatiebekwaamheid is er aandacht voor ervaringsgericht leren via opdrachten in levensechte contexten of studiebezoeken. Maar van deze activiteiten is weinig terug te vinden in het studie- en evaluatiemateriaal van de leerlingen.

Eenzijds komen verschillende taalvaardigheden geïntegreerd aan bod in de opdrachten van informatieverwerving en -verwerking. Anderzijds bevat het aanbod tal van taal- en spel oefeningen buiten context, die niet ondersteunend zijn voor de functionele taalvaardigheid van de leerlingen. De leerlingen leren te weinig verschillende tekstsoorten kennen en oefenen het schrijven met schrijfkaders weinig in. De verschillende rekenvaardigheidsdoelen komen aan bod, maar bij de extra opdrachten (uitlopers) te vaak buiten functionele context. Globaal is er in het aanbod te weinig aandacht voor het domein tijd- en ruimtewustzijn. De leerplandoelstellingen binnen het domein functionele wetenschappelijke vaardigheden zijn onvoldoende op het vereiste beheersingsniveau uitgewerkt. Enkele thema's houden daarmee verband, maar de functionele natuurwetenschappelijke invalshoek is nog onvoldoende het uitgangspunt voor de uitwerking.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Het leslokaal is recent verfraaid en omgevormd tot een aangename en krachtige leeromgeving. Multimedia, naslagwerken en ondersteunende leermiddelen zijn voldoende beschikbaar en worden regelmatig ingezet. Leerlingen maken vlot gebruik van de beschikbare computers om informatie op te zoeken of opdrachten uit te voeren. De aankleding van het leslokaal toont aandacht voor taalondersteuning en leerstrategieën.

Authentieke informatiebronnen (kranten, tijdschriften, informatiebrochures, formulieren van maatschappelijke diensten) zijn minder beschikbaar en worden weinig ingezet.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De tekorten in het aanbod komen ook tot uiting in de evaluatiepraktijk. De evaluatie is onevenwichtig, onvolledig en veelal onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Het globale overzicht ontbreekt van hoe frequent de doelen binnen de verschillende domeinen worden geëvalueerd. Er zijn werkpunten met betrekking tot de vraagstelling in functionele context en de afstemming op het vereiste beheersingsniveau voor sommige domeinen.

De evaluatie is samengesteld uit dagelijks werk en examens. Het dagelijks werk bestaat ongeveer voor de helft uit contextloze rekenoefeningen. De doelen binnen de domeinen organisatiebekwaamheid, tijd- en ruimtebewustzijn en wetenschappelijke vaardigheden zijn weinig tot niet opgenomen in het dagelijks werk. Positief zijn de evaluatiecriteria die gebruikt worden bij de presentatieopdrachten. De evaluatieopdrachten vertonen echter onvoldoende samenhang om de progressie van elke leerling per domein optimaal op te volgen. Bij de verbetering van taalopdrachten zijn er weinig sporen van doelgerichte feedback en remediëring.

De examens bestaan uit een vaardigheidsgericht deel met zoek- en verwerkingsopdrachten en een minder functioneel reproductiegericht deel van kennis en vaardigheden. Regelmatig worden vragen van toetsen ook gebruikt bij examens; hiermee test men veeleer het geheugen dan het inzicht in de doelstellingen.

Leerbegeleiding De leraren bouwen een vertrouwensrelatie met de leerlingen op die resulteert in een veilig en motiverend leerklimaat. Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, kunnen hiervoor een beroep doen op inhaallessen of extra toelichting tussendoor. Het cursusmateriaal wordt regelmatig nagekeken, maar toch zijn niet alle taalfouten aangeduid.

Preventief
Curatief

Net zoals het aanbod en de evaluatiepraktijk, vertoont de leerbegeleiding weinig structuur. Binnen het vak PAV wordt weinig gewerkt vanuit de beginsituatie van de leerlingen. Vaststellingen van leerachterstand voor sommige vaardigheden leiden niet tot een geïntegreerde remediërende aanpak. De afspraken taalgericht onderwijs op schoolniveau krijgen maar mondjesmaat invulling in de lessen. Instructiefiches zijn er voor de functionele rekenvaardigheden, maar veel minder voor de functionele taalvaardigheden. Ondersteunende presentaties of verbeter sleutels zijn niet terug te vinden op het elektronische leerplatform. Soms primeert de invuldidactiek boven het gebruik van activerende werkvormen; dat is minder aangewezen voor de doelgroep.

De zwakke registratie bij het aanbod keert ook terug bij de leerbegeleiding. In het leerlingvolgsysteem is weinig tot niets terug te vinden van remediëringsinitiatieven binnen PAV. Vaak beperkt de diagnose zich tot 'meer studeren', wat voor de doelgroep een te algemene en weinig betekenisvolle richtlijn is.

3.1.1.5 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan 2006/005)

Voldoet niet

Het aanbod is onvolledig. De evaluatie is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen en is onvoldoende transparant.

Onderwijsaanbod De vakgroep biedt niet alle leerplandoelstellingen aan. De opdrachten zijn nog te sterk gericht op rekenvaardigheid buiten context. Repetitieve rekenoefeningen komen veelvuldig voor.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het verwoorden van eigenschappen en wiskundige argumentatie (leerplandoelstellingen 1.2.4 en 2.2.3) behandelen de leraren met weinig diepgang. Begrippen zoals commutativiteit, associativiteit, ... komen aan bod, maar oefenen de leerlingen niet systematisch en cyclisch in.

In het eerste leerjaar behandelen de leraren de leerplandoelstelling omtrent verhoudingen, schaal, procent en kansen (2.1.4) met onvoldoende diepgang. Ook probleemoplossende vaardigheid (leerplandoelstellingen 2.1.5 en 3.3) oefenen de leerlingen onvoldoende. De leerplandoelstellingen over ruimtemeetkunde (2.10 tot 2.13) ontbreken in het aanbod of behandelen de leraren niet op het vereiste beheersingsniveau. Ook sommige doelen over vlakke meetkunde (8.3 en 8.4) komen slechts beperkt aan bod.

In het tweede leerjaar oefenen de leerlingen de doelstellingen over recht en omgekeerd evenredigheden (1.3) weinig of niet in. De leraren behandelen ook voornamelijk vergelijkingen buiten context. Vraagstukken die zijn op te lossen met een vergelijking van de eerste graad (leerplandoelstelling 5.2) krijgen weinig aandacht. Congruentie en gelijkvormigheid (leerplandoelstellingen 3.1 en 3.2) ontbreken in het aanbod.

De lacunes zijn voornamelijk te wijten aan een ondoordachte planning. De leraren plannen de leerstof te weinig doelgericht over het jaar en over de graad. Het leerwerkboek vormt het uitgangspunt voor de planning, terwijl het leerplan richtinggevend moet zijn.

<p>Uitrusting</p> <p><i>ICT</i></p> <p><i>Inzet uitrusting</i></p> <p><i>Leermiddelen</i></p>	<p>De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De lokalen zijn uitgerust met een computer en projectiemiddelen of met een elektronisch bord. De inzet van ICT is echter niet doelgericht en vormt weinig meerwaarde voor het wiskundeonderwijs. De leerlingen behalen dan ook slechts nipt de ICT verwachtingen van het leerplan. De nadruk ligt nog te sterk op rekenwerk en te weinig op de interpretatie van gegevens en resultaten.</p>
<p>Evaluatiepraktijk</p> <p><i>Evenwicht</i></p> <p><i>Volledigheid</i></p> <p><i>Beheersingsniveau</i></p> <p><i>Transparantie</i></p>	<p>De evaluatie is representatief voor wat er in de klas gebeurt. De lacunes in het aanbod vertalen zich in de evaluatie.</p> <p>De leraren geven veelvuldig feedback aan de leerlingen. Dit gebeurt zowel mondeling als schriftelijk. De leerlingen dienen de oefeningen ook steeds in het schrift te verbeteren, waardoor de link evaluatie-leerbegeleiding vorm krijgt. De evaluatie is echter nog te weinig afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Bij de toetsing ligt de klemtoon zeer sterk op de bevraging van rekenvaardigheid buiten context. Probleemoplossende vaardigheid komt zeer beperkt of niet aan bod.</p> <p>De evaluatie is ook niet transparant. Op de examens staat enkel de puntenverdeling per vraag vermeld. De score die de leerling op elke vraag behaalt, ontbreekt. Hierdoor is de weging van elke fout of van elke vraag in het eindtotaal onduidelijk.</p> <p>De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau maakten de leraren hierover nog geen sluitende afspraken. De leraren hanteren geen objectieve criteria om de attitudes te meten.</p>

Leerbegeleiding De sfeer in de lessen is rustig en gericht op leren. De leerlingen zijn aandachtig en werkzaam in de les. Regelmatig dienen zij oefeningen zelfstandig op te lossen. De keuze van de oefeningen is echter weinig gericht op het zelfstandig aanpakken van problemen (ET 44). Ook voor zelfregulatie (ET 45) en het ontwikkelen van een kritische houding ten aanzien van gegevens (ET 46) is er weinig aandacht.

*Preventief
Curatief*

De vakgroep differentieert weinig. Nochtans is dit in de kleine lesgroepen mogelijk en zinvol, gelet op de heterogeniteit van de klas. De lessen zijn over het algemeen ook niet gericht op het verwerven van een breed (wiskundig) taalregister. Hierdoor oefenen de leerlingen slechts in beperkte mate om wiskundige argumentering te verwoorden (ET 42).

De vakgroep neemt een aantal initiatieven om een wiskundig sterke leeromgeving te creëren. De lokalen zijn voorzien van pancartes met formules en stappenplannen. De leraren stellen ook materiaal (zoals geodriehoek, passer, ...) ter beschikking van de leerlingen.

De leraren nemen de curatieve leerbegeleiding ter harte. De leerlingen krijgen voldoende feedback op de behaalde resultaten, gekoppeld aan eventuele remediëringsoefeningen. Tijdens de middagpauzes of tijdens tussenuren organiseren de leraren frequent inhaallessen. De doeltreffendheid meten zij echter niet. De mate, waarin deze lessen bijdragen tot een betere beheersing van de leerplandoelstellingen, is onduidelijk.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep overlegt voornamelijk over praktische aangelegenheden.

*Overleg
Vorming*

Gelijkggerichte leerbegeleiding, differentiatie, professionaliseringsnoden en leerplanstudie waren nog niet aan de orde. Het doorlichtingsonderzoek wijst nochtans uit dat er nood is aan overleg over deze items. Ook het graadoverstijgend overleg is onvoldoende uitgewerkt. Er is een duidelijke nood aan leerlijnen over de graden heen en duidelijke afspraken binnen de graad.

De leraren van de eerste graad volgden de laatste twee schooljaren een aantal doelgerichte nascholingen. De impact op de klasvloer is beperkt.

3.1.1.6 Wiskunde in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan 2007/038)

Voldoet niet

De leraren bieden niet alle eindtermen en leerplandoelstellingen aan. De evaluatie is onvoldoende evenwichtig, leerplangericht en transparant.

Onderwijsaanbod Het aanbod is onvolledig in beide leerjaren. De vakgroep plant de leerstof niet evenwichtig over het schooljaar en over de graad. Bepaalde leerplanonderdelen worden onderbelicht, terwijl rekendoelen veel lestijd krijgen toebedeeld.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Rekenvaardigheid primeert in het aanbod. De leerlingen maken heel wat rekenoefeningen buiten context. De andere wiskundige vaardigheden (rekenvaardigheid, meet- en tekenvaardigheid, wiskundige taalvaardigheid, denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid) komen minder uitgebreid aan bod.

In het eerste leerjaar behandelen de leraren een aantal leerplandoelstellingen over functies (1.4.2, 1.6.6 en 1.6.8), vergelijkingen van rechten (1.7.3 en 1.7.7) en meetkunde (2.2.3 en 2.2.10) niet. Probleemoplossen (leerplandoelstellingen 1.6.7 en 2.2.8) oefenen de leerlingen zeer beperkt in. Ook in het tweede leerjaar ontbreken voornamelijk toepassingsgerichte oefeningen (leerplandoelstellingen 1.3.9, 2.1.4, 2.2.6 en 3.1.5) in het aanbod.

De school biedt wiskunde voor de studierichting Handel met twee snelheden aan. Sommige klassen krijgen drie en andere vier lestijden per week. De vakgroep maakt geen afspraken over de te behandelen leerstof in beide lesgroepen. Het aanbod verschilt dan ook sterk. Enkel indien toevallig dezelfde leraar lesgeeft in beide groepen, is het aanbod gelijklopend.

Uitrusting De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet.

ICT De lokalen zijn uitgerust met een computer en projectiemiddelen of met een elektronisch bord. De inzet van ICT is beperkt doelgericht en verschilt per leraar.

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Evaluatiepraktijk De examens en toetsen zijn representatief voor wat er in de les gebeurt. De lacune en het onevenwicht in het aanbod vertalen zich in de evaluatie. Heel wat vragen peilen naar eenzelfde leerplandoel, waardoor het aandeel hiervan sterk doorweegt in de evaluatie. Ook de leerlingen geven via de feedbackformulieren aan dat er (te)veel moet gerekend worden. Probleemoplossende vaardigheid bevragen de leraren dan weer weinig of niet.

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

In de klassen met vier wekelijkse lestijden tellen bepaalde uitbreidingsdoelstellingen mee voor de bepaling van de slaagnorm. Het slaagcijfer geeft dan ook een weinig valide beeld van het in de leerplannen beoogde beheersingsniveau. De vakgroep bewaakt te weinig de gelijke behandeling van de leerlingen binnen de studierichting.

De evaluatie is niet transparant. Op sommige examens staat enkel de puntenverdeling per vraag vermeld. De score die de leerling op elke vraag behaalt, ontbreekt. Hierdoor is de weging van elke fout of van elke vraag in het eindtotaal onduidelijk.

De leraren nemen de vakattitudes niet doeltreffend op in de evaluatie. De vakgroep maakte hieromtrent nog geen sluitende afspraken. De leraren hanteren geen objectieve criteria om de attitudes te meten.

Leerbegeleiding De meeste leerlingen zijn aandachtig en werkzaam. De leraar stuurt sterk de les. Hierdoor ontwikkelen de leerlingen slechts in beperkte mate reflectieve vaardigheden (ET 3) en is de zelfregulatie (ET 7) veeleer beperkt.

*Preventief
Curatief*

Elke leraar neemt een aantal initiatieven in het kader van de leerbegeleiding. De vakgroep maakt hierover geen afspraken. Elke leraar vult de leerbegeleiding naar eigen goeddunken in. De leerbegeleiding verschilt hierdoor per leraar en per klas.

De vakgroep tracht een wiskundig sterke leeromgeving te creëren. De lokalen zijn voorzien van pancartes met formules en stappenplannen. De leraren stellen ook materiaal (zoals geodriehoek, passer, ...) ter beschikking van de leerlingen. Zij besteden over het algemeen weinig aandacht aan het correct gebruik van de wiskundetaal en het lesmateriaal verschilt per leraar.

De leraren nemen de curatieve leerbegeleiding ter harte. De leerlingen krijgen voldoende feedback op de behaalde resultaten, gekoppeld aan eventuele remediëringsoefeningen. Tijdens de middagpauzes of tijdens tussenuren organiseren de leraren frequent inhaallessen. De doeltreffendheid meten zij echter niet.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep is onvoldoende georganiseerd om de leerplangerichtheid van het aanbod en de evaluatie te garanderen. De vakgroep overlegt voornamelijk over praktische aangelegenheden. Gelijkgerichte leerbegeleiding, differentiatie, professionaliseringsnoden en leerplanstudie waren nog niet aan de orde. Het doorlichtingsonderzoek wijst nochtans uit dat er nood is aan overleg over deze items. Ook het graadoverstijgend overleg is onvoldoende uitgewerkt. Er is een duidelijke nood aan leerlijnen over de graden heen en duidelijke afspraken binnen de graad.

*Overleg
Vorming*

De leraren van de tweede graad volgden de laatste twee schooljaren een aantal nascholingen. De impact op de klasvloer is beperkt.

3.1.1.7 Wiskunde in tso derde graad in de studierichting Informaticabeheer (leerplannen 2005/069 en 2005/070)

Voldoet niet

De leraren bieden niet alle eindtermen en leerplandoelstellingen aan. De evaluatie is onvoldoende evenwichtig en leerplangericht. De leerbegeleiding is niet afgestemd op de noden van de leerlingen.

Onderwijsaanbod Dit verslag handelt zowel over de basisvorming als over de specifieke vorming van de bovenvermelde studierichting.

*Volledigheid
Evenwicht*

*Beheersingsniveau
Samenhang*

De leraren bieden heel wat leerplandoelstellingen met voldoende diepgang aan. Het aanbod is echter onvolledig en weinig evenwichtig. De (basis)doelstellingen over het gebruik van ICT (1.2.1, 1.2.3, 1.3.3 en 2.3.1) behandelen de leraren niet op het vereiste beheersingsniveau. De leerlingen oefenen ook niet in het kritisch omgaan met statistiek in de media (leerplandoelstelling 2.3.1). Ook de (verplichte) uitbreidingsleerplandoelen over goniometrie (1.4.1, 1.4.3, 1.4.6 en 1.4.7) oefenen de leerlingen niet in.

De vakgroep plant de lestijden niet evenwichtig over het jaar en over de graad. Hierdoor ontstaan er lacunes in het aanbod. Dit schooljaar behandelen de leraren de twee verplichte keuzeonderwerpen beide in het tweede leerjaar. Hierdoor komt de leerplanrealisatie zwaar onder druk te staan.

De wiskundige vaardigheden (rekenvaardigheid, meet- en tekenvaardigheid, wiskundige taalvaardigheid, denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid) krijgen over het algemeen voldoende aandacht. Het aanbod verschilt wel per leraar. De vakgroep maakt geen formele afspraken om het aanbod te stroomlijnen. De school wordt regelmatig geconfronteerd met lerarenwissels en vervangingen. Door het gebrek aan duidelijke afspraken vullen de leraren veelal ad hoc het aanbod naar eigen goeddunken in. Dit legt een zware rem op de continuïteit van het wiskundeonderwijs.

<p>Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i></p>	<p>De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De lokalen zijn uitgerust met een computer en projectiemiddelen of met een elektronisch bord. Een aantal leraren stellen lesmateriaal op, specifiek gericht op het doeltreffend gebruik van de beschikbare digitale leermiddelen. De meeste leerlingen maken vlot gebruik van het grafische rekentoestel.</p>
<p>Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i></p>	<p>De examens en toetsen zijn representatief voor wat er in de les gebeurt. De lacune in het aanbod vertaalt zich in de evaluatie. Heel wat vragen zijn onvoldoende gericht op het beheersingsniveau van de leerplandoelen. Een aantal vragen peilt naar eenzelfde leerplandoel, waardoor het aandeel hiervan sterk doorweegt in de evaluatie.</p> <p>De examens zijn voldoende vaardigheidsgericht. De leraren wisselen rekenvragen af met vragen die peilen naar de overige wiskundige vaardigheden. Zij hanteren gevarieerde vraagvormen. De toetsing verschilt wel sterk per leraar.</p> <p>De resultaten van de leerlingen tonen aan dat zij de leerplandoelstellingen en eindtermen niet beheersen. Voor sommige onderdelen slaagt geen enkele leerling. De gemiddelde scores bedragen soms nauwelijks tien procent. De wijze van aanbod en evaluatie behoort tot de pedagogische vrijheid van de school. De huidige aanpak rendeert op dit ogenblik echter niet. Ondanks de vele onvoldoendes behalen de meeste leerlingen een diploma. De evaluatie is bijgevolg niet valide. De evaluatiegegevens stroken niet met de observaties in de lessen. Tijdens de les geven de meeste leerlingen blijk van een voldoende beheersingsniveau.</p> <p>De leraren nemen de vakattitudes niet doeltreffend op in de evaluatie. De vakgroep maakte hieromtrent nog geen sluitende afspraken. De leraren hanteren geen objectieve criteria om de attitudes te meten.</p>
<p>Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i></p>	<p>De lessen verlopen kalm en gestructureerd. De meeste leerlingen zijn aandachtig en werkzaam. Elke leraar neemt een aantal initiatieven in het kader van zowel de preventieve als de curatieve leerbegeleiding. De vakgroep maakt hierover geen afspraken. Elke leraar vult de leerbegeleiding naar eigen goeddunken in. De leerbegeleiding verschilt bijgevolg per leraar, per klas en per graad. Leerlijnen bestaan in de praktijk niet. Hierdoor ontstaan er lacunes in het aanbod en discontinuïteiten in de leerbegeleiding.</p> <p>De meeste lessen verlopen interactief. De leraar stuurt wel sterk de les. De mate waarin de leerlingen worden aangezet om hun studieproces in eigen handen te nemen (ET 9), verschilt per leraar. Het gelijkgericht en doelgericht werken aan de VOET leren leren is een werkpunt voor de vakgroep. De vraagstelling tijdens het onderwijsleergesprek is dikwijls onduidelijk. Hierdoor ontstaat er regelmatig spraakverwarring en schatten de leraren het beheersingsniveau soms lager in dan het in werkelijkheid is.</p>

De leraren doen veel inspanningen om actueel en goed gestructureerd lesmateriaal te gebruiken. De leerlingen geven tijdens het onderwijsleergesprek blijk van een behoorlijk beheersingsniveau. Dit blijkt echter niet uit de scores op toetsen en examens. De huidige aanpak zorgt er niet voor dat de leerstof beklijft. De preventieve leerbegeleiding is bijgevolg niet afgestemd op de noden van de leerlingen.

De leraren nemen de curatieve leerbegeleiding ter harte. De leerlingen krijgen voldoende feedback op de behaalde resultaten, gekoppeld aan eventuele remediëringsoefeningen. Tijdens de middagpauzes of tijdens tussenuren organiseren de leraren frequent inhaallessen. De doeltreffendheid meten zij echter niet.

Deskundigheidsbevordering

Vorming

Overleg

De vakgroep is onvoldoende georganiseerd om de leerplangerichtheid van het aanbod en de evaluatie te garanderen. De vakgroep overlegt voornamelijk over praktische aangelegenheden. Gelijkgerichte leerbegeleiding, differentiatie, professionaliseringsnoden en leerplanstudie waren nog niet aan de orde. De doorlichting wijst nochtans uit dat er nood is aan overleg over deze items. Ook het graadoverstijgend overleg is onvoldoende uitgewerkt. Er is een duidelijke nood aan leerlijnen over de graden heen en duidelijke afspraken binnen de graad.

De leraren volgden de laatste twee schooljaren een beperkt aantal nascholingen. De impact op de klasvloer is gering.

3.1.1.8 Wiskunde in tso derde graad in de studierichting Toerisme (leerplan 2005/069)

Voldoet niet

De leraren bieden niet alle eindtermen en leerplandoelstellingen aan. De evaluatie is onvoldoende evenwichtig en leerplangericht.

Onderwijsaanbod De leraren bieden heel wat leerplandoelstellingen op het correcte beheersingsniveau aan. Het aanbod is echter onvolledig. De vakgroep plant de lestijden niet evenwichtig over het jaar en over de graad. Hierdoor ontstaan er lacunes in het aanbod. De doelstellingen over het gebruik van ICT (1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.3.3 en 2.3.1) behandelen de leraren niet. De leerlingen oefenen ook niet in het kritisch omgaan met statistiek in de media (leerplandoelstelling 2.3.1). Ook de leerplandoelstellingen over de normale verdeling (2.3.2) bieden de leraren niet aan.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Rekenvaardigheid primeert in het aanbod. De leerlingen maken heel wat rekenoefeningen buiten context. Probleemoplossende vaardigheid komt veel minder aan bod. Dit is voornamelijk het geval in het eerste graadjaar. In het tweede graadjaar is het aanbod meer vaardigheidsgericht.

De vakgroep maakt geen formele afspraken om het aanbod te stroomlijnen, waardoor dit verschilt per leraar. De school wordt regelmatig geconfronteerd met lerarenwissels en vervangingen. Door het gebrek aan duidelijke afspraken vullen de leraren veelal ad hoc het aanbod naar eigen goeddunken in. Dit legt een zware rem op de continuïteit van het wiskundeonderwijs.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De lokalen zijn uitgerust met een computer en projectiemiddelen of met een elektronisch bord. De inzet van ICT verschilt sterk per leraar. Hierdoor blijven sommige lesgroepen onder de ICT verwachtingen van het leerplan, terwijl andere er ruim aan voldoen. Een aantal leraren stellen lesmateriaal op specifiek gericht op het doeltreffend gebruik van de beschikbare digitale leermiddelen. In het tweede graadjaar maken de meeste leerlingen vlot gebruik van het grafische rekentool.

<p>Evaluatiepraktijk</p> <p><i>Evenwicht</i></p> <p><i>Volledigheid</i></p> <p><i>Beheersingsniveau</i></p> <p><i>Transparantie</i></p>	<p>De examens zijn representatief voor wat er in de klas gebeurt. Het aantal examenvragen is billijk. De lacunes in het aanbod vertalen zich in de evaluatie. Sommige examens moeten de leerlingen oplossen zonder digitale leermiddelen. Enkel een eenvoudig rekentoestel is toegelaten. Hierdoor worden de ICT-verwachtingen van het leerplan niet getoetst. Voor de examens waar er wel digitale leermiddelen mogen worden gebruikt, zijn de vragen vaak weinig doeltreffend gericht op het gebruik van ICT. De meeste vragen kunnen ook enkel met een gewoon rekentoestel worden opgelost.</p> <p>Diverse vragen peilen naar dezelfde leerplandoelstelling, terwijl andere doelen ontbreken in de evaluatie. Een aantal vragen overstijgen de verwachtingen van het leerplan. Andere oefeningen bevragen dan weer een te laag beheersingsniveau.</p> <p>De evaluatie is niet gericht op het gebruik van contexten. Nochtans is het gebruik van realistische situaties vermeld in de leerplandoelstellingen. De verschillen tussen de examens zijn echter groot. De leraar legt de wijze van de bevraging vast. De vakgroep maakt hierover geen afspraken. Sommige examens zijn hierdoor veel meer contextgericht dan andere.</p> <p>De leraren nemen de vakattitudes niet doeltreffend op in de evaluatie. De vakgroep maakte hieromtrent nog geen sluitende afspraken. De leraren hanteren geen objectieve criteria om de attitudes te meten.</p>
<p>Leerbegeleiding</p> <p><i>Preventief</i></p> <p><i>Curatief</i></p>	<p>De lessen verlopen kalm en gestructureerd. De meeste leerlingen zijn aandachtig en werkzaam. Elke leraar neemt een aantal initiatieven in het kader van zowel de preventieve als de curatieve leerbegeleiding. De vakgroep maakt hierover geen afspraken. Elke leraar vult de leerbegeleiding naar eigen goeddunken in. De leerbegeleiding verschilt bijgevolg per leraar, per klas en per graad. Leerlijnen bestaan in de praktijk niet. Hierdoor ontstaan er lacunes in het aanbod en discontinuïteiten in de leerbegeleiding.</p> <p>De meeste lessen verlopen interactief. De leraar stuurt wel sterk de les. De mate waarin de leerlingen worden aangezet om hun studieproces in eigen handen te nemen (ET 9), verschilt per leraar. Het gelijkgericht en doelgericht werken aan de VOET leren leren is een werkpunt voor de vakgroep. De vraagstelling tijdens het onderwijsleergesprek is dikwijls onduidelijk. Hierdoor ontstaat er regelmatig spraakverwarring en schatten de leraren het beheersingsniveau soms lager in dan het in werkelijkheid is.</p> <p>De leraren doen veel inspanningen om actueel en goed gestructureerd lesmateriaal te gebruiken. De leerlingen geven blijk van een behoorlijk beheersingsniveau.</p>

De leraren nemen de curatieve leerbegeleiding ter harte. De leerlingen krijgen voldoende feedback op de behaalde resultaten, gekoppeld aan eventuele remediëringsoefeningen. Tijdens de middagpauzes of tijdens tussenuren organiseren de leraren frequent inhaallessen. De doeltreffendheid meten zij echter niet.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep is onvoldoende georganiseerd om de leerplangerichtheid van het aanbod en de evaluatie te garanderen. De vakgroep overlegt voornamelijk over praktische aangelegenheden. Gelijkgerichte leerbegeleiding, differentiatie, professionaliseringsnoden en leerplanstudie waren nog niet aan de orde. De doorlichting wijst nochtans uit dat er nood is aan overleg over deze items. Ook het graadoverstijgend overleg is onvoldoende uitgewerkt. Er is een duidelijke nood aan leerlijnen over de graden heen en duidelijke afspraken binnen de graad.

De leraren volgden de laatste twee schooljaren een beperkt aantal nascholingen. De impact op de klasvloer is gering.

3.1.1.9 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate de vakoverschrijdende eindtermen bij haar leerlingen na.

Beleid De visie en planning voldoen nipt. Er zijn hiaten wat betreft de gerichtheid op
Doelgerichtheid alle VOET en alle leerlingengroepen.

Twee schooljaren terug was er noch een gestructureerd VOET-beleid, noch een VOET-werking. Bij aanvang van de bijsturing heeft het beleidsteam getracht de vakgroepen te sensibiliseren voor VOET. Deze aanpak was weinig rendabel. De oprichting van een extra-muros-activiteiten-VOET-werkgroep (EMA-VOET-werkgroep) heeft veel meer impact op de VOET-werking en de betrokkenheid van het schoolteam gehad. Via een doelgerichte aanpak heeft de beleidsploeg samen met deze werkgroep een VOET-beleid uitgetekend.

De VOET-visie van de school legt een duidelijke link met het pedagogisch project en vormt het richtinggevende kader. De school kiest ervoor om via de EMA's en lesactiviteiten aan de VOET-inspanningsverplichting te voldoen. Vanuit tal van vakken was er bij aanvang een wildgroei in de VOET-registratie in de jaarplannen. Dit bemoeilijkte het opstellen van een globale planning. De huidige opvolging en controle tot op het niveau van de vakken kan in de toekomst zorgen voor een duidelijker globaal beeld en een globale planning.

Een doelgerichte planning van de extra-muros-activiteiten over de leerjaren heen heeft wel gezorgd voor een beter zicht op de inspanningsverplichting. De expliciete koppeling van VOET aan de EMA's gebeurt via de jaarplannen 'uitstappen en activiteiten'. Ook het meerjarenplan van de EMA's zorgt voor een meer doelgerichte aanpak. In dit alles blijft de bewaking van het bereiken van alle lesgroepen een aandachtspunt.

Ondersteuning De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat.

De EMA-VOET-werkgroep, onder leiding van de hoofdcoördinator, stuurt samen met de directie het VOET-beleid aan. De werking van de werkgroep is transparant. De leden zijn doelbewust gekozen met een vertegenwoordiging van elk leerjaar. Elk lid is verantwoordelijk voor één leerjaar en coördineert de uitwerking en de opvolging van de EMA's. Daarnaast verricht de coördinator heel wat beleidsvoorbereidend en -ondersteunend werk met betrekking tot VOET.

Ook andere werkgroepen zoals Geïntegreerde werkperiode (GWP), Interlevensbeschouwelijke competenties (ILC) en Milieu op school (MOS) leveren een fundamentele bijdrage tot de VOET-werking op de school.

Het schoolteam krijgt regelmatig info over het VOET-beleid op personeelsvergaderingen en via het elektronische leerplatform. Daarnaast krijgen de vakgroepvoorzitters regelmatig toelichting over de VOET-werking op de coördinatievergaderingen.

Doeltreffendheid Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt niet systematisch.

De laatste twee schooljaren evalueert de school haar beleidsmatige aanpak ten aanzien van VOET. De school heeft een werkbare structuur uitgetekend, waarvan het rendement zichtbaar is via de goede werking en structuur van de EMA's.

Op het niveau van de uitvoering betrok de school de leerlingen en leraren bij de evaluatie via bevragingen. De laatste jaren gebeurt dit meer via een betere systematiek van opvolging en bijsturing van de registratie.

De opvolging van de VOET-inspanningen maakt deel uit van de kwaliteitsbewaking van de leerplanrealisatie in het algemeen en ligt vooral in handen van de vakgroepen of van individuele leraren. De doorlichting van de vakken toont een wisselende invulling aan.

Ontwikkeling Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt.

De leraren binnen de EMA-VOET-werkgroep en andere werkgroepen zijn de afgelopen schooljaren intensiever aan de slag gegaan met VOET. Op die manier is er een professionaliseringsbeweging in gang gezet. Daarnaast zijn er tal van personeelsleden die VOET-gerelateerde nascholingen volgen. Hierbij zijn er nog verschillen tussen de intensiteit en diepgang waarmee vakgroepen en leraren rond VOET werken.

Uitvoering	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd.
Lichamelijke gezondheid en veiligheid	<p>De school organiseert een aantal EMA's rond deze context. Zo krijgen gezonde voeding in de eerste graad en eerste hulp bij ongevallen in de hogere leerjaren voldoende aandacht. De eindtermen rond verkeer krijgen op een minder gestructureerde manier aandacht. De school organiseert een aantal initiatieven met betrekking tot gezondheidsrisico's (roken, drugs en alcohol). Daarnaast zijn verschillende activiteiten binnen de GWP's gerelateerd aan de eindtermen van deze context.</p> <p>Ook binnen de vakken zijn er activiteiten die bijdragen tot de inspanningsverplichting van deze context. De registratie levert niet altijd duidelijkheid over de activiteiten die de vakken organiseren.</p>
Socioculturele samenleving	<p>De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd.</p> <p>Ook voor deze context organiseert de school tal van EMA's. Een aantal vakken zoals geschiedenis leveren een fundamentele bijdrage. Andere vakken (zoals PAV) waarvan de leerinhouden ook aansluiten bij deze context, besteden dan weer minder aandacht aan de VOET. Zo komen de bso-leerlingen minder in aanraking met de eindtermen rond herinneringseducatie.</p> <p>Lovenswaardig zijn de initiatieven en samenwerkingsverbanden, ontwikkeld binnen de levensbeschouwelijke vakken. De visietekst 'interlevenbeschouwelijke competenties' en de activiteiten die de school in dit kader organiseert, zijn een voorbeeld van goede praktijk.</p>

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school heeft een globaal zicht op haar sterktes en tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH). Ze steunt hiervoor op de verplichte interne en externe controles en op het overleg in de verplichte organen. Er is een reglementair samengesteld comité preventie en bescherming op het werk. De school kan rekenen op de interne dienst van de scholengroep, waar een preventieadviseur niveau II de school ondersteunt en adviseert. De lokale verantwoordelijke samen met de financieel verantwoordelijke en de directeur volgen de BVH-aspecten de laatste jaren nauwgezet op. De lokale verantwoordelijke en de directeur hebben een basisopleiding preventieadviseur niveau III. De school voorziet in voldoende tijd zodat de verantwoordelijken een proactief BVH-beleid kunnen voeren.

Structurele preventiemaatregelen en procedures zijn opgenomen in het globaal preventieplan (GPP) en het jaaractieplan (JAP). De plannen zijn concreet ingevuld, met risico's, verantwoordelijken, budgetten, timing en evaluatie. De betrokkenheid van de financieel verantwoordelijke bij het BVH-beleid zorgt voor een duidelijke budgettering voor de realisatie van het JAP en het GPP.

De school informeert het personeel regelmatig over BVH onder andere via dienstnota's en personeelsvergaderingen. Ondanks die inspanningen blijft het voor de school een uitdaging om alle personeelsleden te wijzen op hun verantwoordelijkheid ten aanzien van BVH. Nieuwe leraren en stagiairs worden via de onthaalbrochure veeleer beperkt geïnformeerd over BVH.

De bewoonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne van de leer-en werkomgeving voldoet overwegend. Recent zijn een aantal verfraaiings- en renovatiewerken uitgevoerd en staan er een aantal gepland. Zo werden de sportzaal en een aantal leslokalen, waaronder het PAV-lokaal, verfraaid. Binnenkort starten de renovatiewerken van de refter/studiezaal. Daarnaast is er aandacht voor vergroening van de speelplaats. Ook de recente creatie van een buitenklas is een lovenswaardig initiatief. Toch zijn er een aantal aandachtspunten. In een aantal kleine leslokalen worden te grote lesgroepen ingeroosterd. De scheiding van de toiletten voor personeel (bezoekers) en leerlingen is in de inkomhal niet in orde en er zijn te weinig urinoirs. De verzorgingsruimte is niet optimaal en wordt ook als opslagruimte gebruikt. De school is zich bewust van deze tekorten en zal ze opnemen in haar beheersplannen.

Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoot en wegwerkt en het BVH-beleid organiseert, krijgt de school een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Een aantal inputfactoren zetten de school voor een uitdaging om de leerlingenbegeleiding met inbegrip van de leerbegeleiding vorm en inhoud te geven. Een groot aantal leerlingen komt uit gezinnen waarin het Nederlands niet de thuistaal is. Bovendien kampt meer dan de helft van de instromende leerlingen met een schoolse achterstand.

Op initiatief van de directeur is recentelijk een aanzet gegeven tot het bijsturen en verfijnen van de schoolvisie op de leerbegeleiding naar aanleiding van het M-decreet. De structurele verdere uitbouw en implementatie van het zorgcontinuüm vormen een uitdaging voor de school.

Het schoolteam verbindt de leerbegeleiding met het beleid rond socio-emotionele begeleiding, leer-en ontwikkelingsstoornissen (LOS) en gelijkeonderwijskansen (GOK). Voor jongeren met specifieke onderwijsbehoeften biedt de school verhoogde zorg of uitbreiding van zorg aan, en indien nodig een individueel aangepast traject.

De school tracht haar visie te concretiseren volgens het drielijnenmodel met de klastitularissen en vakleraren als spilfiguren op de eerste lijn. De cel leerlingenbegeleiding die samenwerkt met het CLB vervult de tweedelijnsfunctie. In de derde lijn werkt de school samen met verschillende externe partners.

De visie van de school is gekend door het schoolteam. Maar het draagvlak is beperkt, waardoor de school ook minder slagkrachtig is bij het begeleiden van leerlingen naar een kwalificatie.

Het schoolreglement bevat algemene informatie over het verloop van de leerbegeleiding. Voor schoolinterne communicatie met het schoolteam zijn er weinig formele afspraken, richtlijnen en procedures, waardoor een sterk referentiekader voor de leerbegeleiding ontbreekt. Dit legt een hypotheek op de gezamenlijke doelgerichtheid.

Ondersteuning De structurele werking van de leerbegeleiding op schoolniveau is vorig schooljaar grondig gereorganiseerd. De school heeft drie voltijdse equivalenten ingezet voor de leerlingenbegeleiding. Deze medewerkers vormen een tandem met een administratief personeelslid en zijn samen verantwoordelijk voor een aantal leerlingen. De directeur stuurt de leerbegeleiding aan, grotendeels ad hoc en op informele wijze. Een gericht structureel overleg ontbreekt waardoor de kwaliteitsbewaking weinig systematisch en cyclisch verloopt. Verder maken de CLB-medewerker en de eventuele GON-begeleiders deel uit van de cel leerlingenbegeleiding. Hoewel hun opdracht gericht is op alle aspecten van de leerlingenbegeleiding, wordt in realiteit de meeste tijd besteed aan de socio-emotionele begeleiding. Binnen leerbegeleiding bestaan hun voornaamste taken uit de begeleiding en ondersteuning van leerlingen binnen de verhoogde zorg en de ondersteuning van het lerarenteam in hun ontwikkeling van leerbegeleiding op vakgroep- en klasniveau.

De school verwacht van de individuele leraren dat ze hun remediëringstaak opnemen zowel over de middag of tijdens een remediëringmoment na de reguliere lessen. Bij uitgebreide zorg ondersteunt de begeleidingscel de leerlingen en is er doorverwijzing naar en samenwerking met het CLB. Het CLB is op vaste tijden of op vraag aanwezig op de school.

Door middel van het inschrijvingsbeleid en de diagnostoetsen tracht de school de beginsituatie van de leerlingen te bepalen. Algemeen focust het inschrijvingsbeleid evenwel sterker op de administratieve situatie van de leerlingen en minder op de zorgvraag.

In het kader van de preventieve leerbegeleiding is er een beperkt aantal initiatieven op schoolniveau. In het eerste leerjaar van de eerste graad biedt de school de leerlingen binnen het project TOP leren leren aan, gericht op planningsvaardigheden, zelfconceptverheldering en studiemethodiek. Daarnaast organiseert ze vaste momenten studie- en leerbegeleiding via de IR-klas (inhaal- en remediëringklas). Verder stimuleert de school de leerlingen tot reflectie door het gebruik van zelfevaluatie na elk examen.

Over de manier waarop de vakleraren het leren leren kunnen doortrekken naar hun respectieve vakken zijn er geen afspraken. Voor leerlingen met een (geattesteerde) leerstoornis wordt aan de vakleraren gevraagd om de genomen redicordi-maatregelen (remediëren, differentiëren, compenseren, dispensereren) te vermelden. Er bestaat echter nog geen sluitende procedure waarin dit resulteert in geïndividualiseerde handelingsplannen.

Doeltreffendheid De vak- en klasleraar nemen de preventieve leerbegeleiding op. Ze concretiseren de begeleiding voornamelijk door het bewaken van ‘goede basisdidactiek’. De kwaliteitsbewaking hiervan is overgelaten aan de vakgroepen en gebeurt niet overal op een doeltreffende manier. De ondersteunende rol van de leerbegeleiders en de directie binnen deze preventieve leerbegeleiding is te weinig gekaderd. In alle onderzochte vakken en studierichtingen bleek de leerbegeleiding veeleer zwak.

Het curatieve luik van de leerbegeleiding bestaat uit remediëringsacties (voornamelijk de inhaal- en remediëringslessen over de middag) die uitgaan van het individueel initiatief van de vakleraar. Hierdoor ontbreekt gelijkgerichtheid binnen de remediëring tussen de vakleraren. De registratie en opvolging van de verschillende remediëringsinitiatieven worden nog aan de individuele leraar overgelaten. Door het gebruik van verschillende losstaande registratieplatformen (bijvoorbeeld het elektronische leerlingvolgsysteem en de registratiemap IR-klas) is de aanpak niet performant waardoor de doeltreffendheid ervan in vraag kan worden gesteld. Bij duidelijke en blijvende tekorten beslist de klassenraad over bijkomende remediëring.

Het systematisch bewaken van de doeltreffendheid van de leerbegeleiding is voor de school en de vakgroepen een knelpunt. De impact van de preventieve en curatieve begeleidingsacties op de leerlingenresultaten/leerwinst wordt te weinig in kaart gebracht.

De school vertaalde haar visie op het talenbeleid naar concrete doelen om de taalvaardigheid van de leerlingen te bevorderen, de taalremediëring te optimaliseren en taal zichtbaar te maken in de dagelijkse schoolpraktijk. Een werkgroep zet jaarlijks een waaier van relevante acties op touw om de doelen te realiseren. Via interne en externe professionalisering hebben de leden van de werkgroep de nodige deskundigheid opgebouwd om de grote instroom van meertalige leerlingen efficiënt te kunnen begeleiden. De huidige taalscreening vertrekt vanuit een degelijk onderbouwde keuze voor een instrument dat toelaat de talige noden van alle leerlingen die voor het eerst instromen, in kaart te brengen en op te volgen over de leerjaren heen. Met de resultaten hiervan gaan vooral de leerlingenbegeleiders en de vakgroep Nederlands aan de slag om de taalvaardigheid van de leerlingen te stimuleren en specifieke remediëring aan te bieden. Verder ondersteunt de school initiatieven om leraren te sensibiliseren over taalgericht vakonderwijs, correct taalgebruik en instructietaal. Voor het talig toegankelijk maken van les- en evaluatiemateriaal vertrouwt de school op de expertise van alle leraren maar ze volgt dit onvoldoende op. Het gebruik van werk- en groepeeringsvormen die de communicatie en interactie tussen de leerlingen bevorderen, is veeleer beperkt. De school evalueert de acties die ze voert in het kader van haar talenbeleid, maar heeft nog onvoldoende zicht op de effectiviteit van alle initiatieven.

Ontwikkeling De school heeft aandacht voor het herstructureren van haar beleid rond leerbegeleiding. Uit het gesprek en het desbetreffende schoolwerkplan is gebleken dat de school een uitgetekend pad heeft met concrete actiepunten. Om van een structureel beleid te kunnen spreken, zijn de acties echter nog te fragmentair en is de betrokkenheid van het hele lerarenkorps veeleer beperkt. De scholengemeenschap fungeert als platform om aan expertisedeling te doen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Na verschillende directiewissels in het verleden leidt een geëngageerd beleidsteam sinds het schooljaar 2014-2015 de school. De algemene leiding berust bij de directeur die bijgestaan wordt door de hoofdcoördinator voor een aantal complementaire aspecten van het beleid. Binnen het beleidsteam is er frequent informeel overleg om het recent ontwikkelde veranderingstraject in goede banen te leiden. De schoolraad, het coördinatieteam met een vertegenwoordiging van alle vakgroepen, diverse werkgroepen, de cel leerlingenbegeleiding en de secretariaten ondersteunen deels inhoudelijk deels organisatorisch het beleidsteam en helpen mee het pedagogisch project te realiseren. De volledige organisatiestructuur is transparant uitgetekend in een organigram met een duidelijke taakverdeling. De actieve samenwerking met andere scholen, het schoolbestuur, de stad Aalst en diverse netwerken biedt een brede ondersteuning voor de school op verschillende domeinen.

Het beleidsteam zoekt een evenwicht tussen sturend en participatief leiderschap. Onder het motto ‘gezag via wederzijds respect’ voert de directie een laagdrempelige communicatiepolitiek en investeert zij in initiatieven om de betrokkenheid van het personeel te stimuleren en een gezamenlijke doelgerichtheid te ontwikkelen. Het responsief vermogen van het beleidsteam zorgt ervoor dat ze problemen en verwachtingen snel aanvoelt en detecteert. Om doeltreffende, proactieve beleidslijnen uit te zetten heeft deze school echter nood aan meer systematiek.

Visieontwikkeling Op basis van het pedagogisch project van het GO! heeft de school een globale visie ontwikkeld met als kernwaarden ‘zelfredzaamheid’, ‘diversiteit als troef’ en een ‘open geest’. Zij profileert zich als een toekomstgerichte school die inspeelt op de noden van de geglobaliseerde en gedigitaliseerde maatschappij. De toename van leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands of een spijbelproblematiek, van kansarmoede en van diverse zorgvragen vormen een uitdaging voor het schoolteam. De school vindt het daarom essentieel om de leerlingen nieuwe kansen te geven in een veilige omgeving. Daarbij wil zij de klemtoon niet enkel op kennisoverdracht leggen maar vooral op de ontwikkeling van de persoonlijkheid van de leerling. Hoewel de schoolvisie het resultaat is van een reflectieoefening met het volledige schoolteam, is slechts een deel van de personeelsleden actief betrokken bij de verdere uitwerking ervan. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dan ook dat er in de klassen geen sprake is van een competentiegerichte, interactieve aanpak. Ook de uitvoering van de visie op leerbegeleiding verloopt in de praktijk weinig gelijkgericht en niet doeltreffend.

De krachtlijnen van de schoolvisie vinden een concrete vertaling in het schoolontwikkelingsplan (SOP) met strategische en operationele doelen voor drie schooljaren. De jaarlijkse evaluatie en de effectenmeting van de verschillende actiepunten gebeuren te weinig gestructureerd om te kunnen spreken van een efficiënt en dynamisch beleidsinstrument op basis van een langetermijnvisie. De concretisering van de beleidsprioriteiten tot op de klasvloer is door het gebrek aan een breedgedragen implementatiestrategie geen realiteit.

Besluitvorming Alle formele overlegorganen zijn aanwezig en functioneren conform de regelgeving. De schoolleiding betreft ze actief in de besluitvorming om een breed draagvlak voor de genomen beslissingen te creëren. Daarnaast levert de school inspanningen om de ouderparticipatie te verhogen. De leerlingen kunnen verantwoordelijkheid opnemen via de leerlingenraad waar niet alleen onderwerpen van praktisch-organisatorische aard op tafel liggen maar waar zij ook inspraak krijgen over het schoolreglement en het VOET-beleid.

Het beleidsteam tracht de participatie verder te verstevigen via de verschillende thematische werkgroepen die als klankbord fungeren voor meerdere aspecten van de schoolwerking. De pedagogische impact van deze werkgroepen is zeer uiteenlopend waardoor het effect op de kwaliteit van de onderwijskundige processen niet altijd gegarandeerd is.

Voor de realisatie van de didactische en onderwijskundige prioriteiten, vertrouwt het schoolbeleid op de professionaliteit van de individuele leraren en de vakgroepen. Om de vakgroepwerking te versterken en aan te sturen werd enkele jaren geleden een coördinatieteam samengesteld waarin alle vakgroepvoorzitters zetelen onder leiding van het beleidsteam. Van een kwaliteitsvolle aansturing van het schoolteam op pedagogisch-didactisch vlak is er op dit ogenblik echter geen sprake.

In de school is frequent informeel en formeel overleg aanwezig op diverse niveaus. Een cultuur van degelijke verslaggeving is nog niet veralgemeend. Dit gebrek aan structurele communicatie remt de besluitvorming.

Kwaliteitszorg Onder impuls van het netwerk rond interne kwaliteitszorg binnen de scholengroep verzamelt en analyseert de school data die betrekking hebben op de leerprestaties, de leerlingenaantallen en –stromen, en de resultaten in het vervolgonderwijs. Zij koppelt daaraan vooral noodzakelijke bijstellingen op korte termijn, onder meer op het vlak van onderwijsloopbaanbegeleiding. De dataverzameling en -analyse gebeuren nog te weinig integraal en systematisch om te kunnen spreken van een structureel kwaliteitssysteem op schoolniveau. Ook in de vakgroepen is niet overal voldoende expertise aanwezig om te kunnen reflecteren over de kwaliteit van de leerplanrealisatie. De leerplanrealisatie voldoet voor geen enkel van de onderzochte vakken.

Om een vinger aan de pols te houden organiseert de school regelmatig bevestigingen over het welbevinden bij leraren en leerlingen of over de impact van concrete initiatieven, bijvoorbeeld in het kader van het talenbeleid. De analyse van de resultaten leidde nog niet altijd tot effectieve bijstellingen.

De school staat open voor externe evaluaties die relevant kunnen zijn als kwaliteitsindicator, vooral met betrekking tot het talenbeleid. Verder bevestigt de positieve houding die de school aanneemt ten opzichte van de doorlichting, dat zij overtuigd is van het belang om de eigen kwaliteit te bewaken en te versterken.

Deliberatie Ondanks de vele tekorten voor de doorgelichte structuuronderdelen besluit de onderwijsinspectie om als eindbeoordeling de school een beperkt gunstig advies te geven. De reden hiervoor is dat het huidig beleidsteam, de directeur en de hoofdcoördinator, pas sinds september 2014 gestart is, waardoor de beleidsontwikkeling zich nog maar in een eerste fase bevindt. Op dit ogenblik beschikt het schoolteam over onvoldoende expertise om de kwaliteit van het onderwijs doeltreffend te bewaken. Externe ondersteuning lijkt noodzakelijk.

Inbreuken op de regelgeving Tijdens de doorlichting blijkt dat het wettelijk rookverbod op de campus niet altijd gevolgd wordt. Cursisten van het centrum voor volwassenenonderwijs dat de campus met de school deelt, respecteren de verbodstijden niet en laten bovendien hun peuken achter op de speelplaats.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De organisatie van het beleid met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht voor het welbevinden van de leerlingen.
- Het talenbeleid op schoolniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het engagement en de toegankelijkheid van het beleidsteam.
- Het responsief vermogen van het beleidsteam.
- De aanzet tot interne kwaliteitszorg met betrekking tot het VOET-beleid.
- De netwerking met externe partners.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het doelgericht nastreven van alle VOET voor alle leerlingen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De concretisering van de schoolvisie op de klasvloer.
- De kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding.
- Het richten van de vakgroepwerking op de leerplanrealisatie.
- Het talenbeleid op uitvoeringsniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- De implementatie en de opvolging van de beleidsprioriteiten.
- De systematische kwaliteitszorg op school- en vakniveau.
- Het doeltreffend pedagogisch-didactisch aansturen van het schoolteam.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor wiskunde in de eerste graad A-stroom.
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in tso tweede graad in de studierichting Handel.
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in tso derde graad in de studierichtingen Informaticabeheer en Toerisme.
- De leerplanrealisatie voor Frans in tso tweede graad in de studierichting Handel-talen.
- De leerplanrealisatie voor Frans in bso derde graad in de studierichting Verkoop.
- De leerplanrealisatie voor project algemene vakken in bso tweede graad in de studierichting Verkoop.
- De leerplanrealisatie voor economie, boekhouden, toegepaste economie en stage in tso derde graad in de studierichting Boekhouden-informatica.

Wat betreft de regelgeving

- Het respecteren van de rookverbodstijden door de cursisten van het centrum voor volwassenenonderwijs.
- De omzendbrief inzake bedrijfsbeheer correct toepassen (SO/2008/01).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	wiskunde	
Graad 1 Handel	wiskunde	
Graad 2 BSO Verkoop	project algemene vakken	
Graad 2 TSO Handel	wiskunde	
Graad 2 TSO Handel-talen	Frans	Frans
Graad 3 BSO Verkoop	Frans	Frans
Graad 3 TSO Boekhouden-informatica		boekhouden, economie, stage, toegepaste economie
Graad 3 TSO Informaticabeheer	wiskunde	wiskunde
Graad 3 TSO Toerisme	wiskunde	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **17-03-2020** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Chris DU PONT de inspecteur-verslaggever	Peggy VANDAMME de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	